

(Zuschlag) vred en ali poldrugi krajcar odrajuval. Od moke, kaše, kruha in več družih reči, od katerih se je poprej od centa 12 krajc. odrajuvalo, se odrajuje zdej le 10 krajc. — Za mnoge žita se plačuje namest 9 krajc. le 7 in pol. — Od estrajh. vedra vina se namest 5 dvajsetic plačuje le 1 gold. in 24 krajc.

Ljubljanska mestna gosposka.

Več kakor en teden je pretekel, kar so nepričakovane zgodbe tudi Ljubljanski mestni gosposki toliko opravkov prizadjale, posebno z začetkam in osnovo mestne straže, de mende že davnej ni toliko opraviti imela. Gospod Janez Guttmann, prvi svetovavec mestne gosposke in zdej namestnik mestnijanskiga poglavarja, so se zares takó neutrudljivo obnašali, de zaslužijo očitno hvalo. V prvim zboru národne straže 18. dan tega mesca so v lepim nagovoru zbranim stražnikom razložili častitljivi namen národne straže, so priporočili za njeno znamenje belorudečo farbo, ki je Avstrijanska farba, in so povabili vse poštene, za občni prid in Cesarja vnete mestnike in tudi šolsko mladost v to družtvo. Na dalje so svét dali, de naj se národna straža razdeli v več kompanij, tako de bo vsaka kompanija nar menj 100 glav imela; vsaka kompanija naj si izvoli svojiga stotnika in toliko oficirjev, v kolikor rajd je razdeljena; kér národna straža mora orožje in manduro imeti, bi bilo práv, ko bi Ljubljančanje čakali zvediti, kakó se bo Dunajska národna straža oblékla. „Dovolite — so sklenili gosp. Guttmann — de mestna gosposka začne nabéro denarjev, ktere bojo premožniši tovarši národne straže skupej vérgli, de se bojo mógle vse njene potrebe naprave lepo vstanoviti.“

Zbrana množica je poterdila vse svete in priporočila gosp. govornika, je ukala „Bog živi premiliga Cesarja, Avstrijansko Cesarstvo, Krajnsko deželo, deželnega poglavarja, mestno gosposko, vodja stražnikov, vse národe celiga sveta!“ — in je šla vsa goreča za občinski prid, mir in pokoj, saksebi.

Iz Krajnskiga, Štajarskiga in Dunaja.

23. dan tega mesca smo obhajali v Ljubljani zahvalno molitev za podarjeno konstitucijo. Milostljivi knez in škof Anton Alojz so nam sv. mašo brali.

V Novim Mestu in v Krajnji so že napravili národne straže.

Na Štajarskim so se po kmetih že po več soseskah enake národne straže napravile. Tako je práv.

Na Dunaji je undan baron Pillersdorf, sedanji minister notranjih zadév, kot prost stražnik pred hišo dvorne komore na straži stal. Slava, slava tacimu možu!

Opomín in svarílo!

Sram nas je povedati, de se je po razglašeni novi vladí milostljiviga Cesarja na Igu blizo Ljubljane velika truma kmetov zbrala, grajšinski grad napadla, po tolovajsko v njem razsajala, hišno napravo pokončala, gosposkine pisma in gruntne bukve sožgala. Nikdar si ne bojo ti razvujzdani tolovaji madež izbrisali, ki jih je oskrunil za vse dni njih življenja! Oni niso vredni, de bi jih Krajnce imenovali.

Kaj mar taki razbojniki mislijo, de tako obnašanje ni pregreha zoper cesarske postave? ktere po 63. 64. 65. 67. 68. 69. 73. razdelku I. d. strahovavnih postav zapovejo, de tisti, ki je začetnik takiga razbojništva pride v težko ječo 1, 2, 3, 4 ali 5 lét — pomagáči pa pol léta ali pa celo léto; tisti pa, ki so druge k očitnimu puntanju našuntali, bojo 10 do 12 lét v težko ječo verženi ali po velikosti pregrehe tudi ob glavo djani, njih pomagáči pa po primeri hudodelstva v hudi ječi skozi 5 do 10 lét ojestro pokorjeni.

De bo deležnike tacih hudodelstev roka pravice zadéla, je tako gotovo kakor je Amen v Očenašu; ravno tako gotova je tudi, de bojo mogli vso storjeno škodo poverniti, kér po postavah mora eden za vse, in vsi za eniga s celim premoženjem porok biti.

De so razbojniki gosposkine pisma in gruntne bukve sožgali, so si sami nar večí škodo napravili, kér so si tako postavne priče svojiga posestva, svojih pravíc pokončali. Noben gruntar si ne bo mogel na svoje posestvo kakiga denarja izposoditi, in nihče ne bo mogel svojih pravíc, ki jih ima na gruntu, kakimu družimu odstopiti, dokler ne bojo gruntne bukve iz noviga napravljene. Marsiktera pravica se morebiti nikdar več ne bo mogla spričati.

Lejte neizrečeno škodo!! Ali ni to slepôta, po kateri tak razbojnik družimu jamo koplje, pa sam va-njo pade!

De se bojo pa nove gruntne bukve mógle napraviti, bo veliko časa pretéklo, in tudi stroški zató bojo veliki, ktere bojo mógli pokončavci terpéti. Žal nam je, de po tem tudi marsikak nedolžen človek v škodo pride!

Ko bi bili razvujzdani hudodelci vse to poprej vedili in prevdarili, de bo tudi njih silna škoda zadéla — javelne bi se bili tako obnašali! Pa šuntarjem in podpihovavcam se že práv godí — žal nam je le za tiste, ki so bili v punt od unih le zapeljani.

(Konec sledí.)

Smešnice.

Nekterim Ljubljančanam se smešno zdi, de Nationalgarde „národno stražo“ imenujemo. — Sirote v slovenskim jeziku ne véjo, kaj de govorijo! Dragí Slovenci! nikar se jim ne smejajte — saj niso sami tega krivi, de svojiga materniga jezika ne umejo, pa tudi nemškiga ne! Ti človečki mislijo, de je neródnó ravno to kar je národno, kér ne véjo de národ „Nation“ pomeni — tedej národno „national.“ Odpustite jim; zdej se bojo že začeli, svoj materni jezik učiti, in mu čast skazovati, kakor jo zasluži.

Nekdo je mislil, de imé gosposka pomeni samo gruntno gosposko. Ta misel je dan današnji ravno tako smešna, kakor če bi kdo mislil, de je le réž žito, ali pa le brežanka vino. — Gosposka se imenuje vse, kar po veljavnih postavah v sebi odločenim okrogu gospoduje; tedej imamo visoke in nižji gosposke, cesarske in gruntne; duhovne, vojaške in gradjanske; mestne in deželne i. t. d. Slovenci nimamo bolj domače besede sploh za „Behörden“ kakor je „gosposka.“ Na Koroškim pravijo „Amt, Behörde“ tudi urad — „Beamte“ uradnik, — pri nas bi pa mende noben prost kmet te besede ne razumel.

Nek kmet je srečal svojiga soseda v Ljubljani ter mu réče: „Ali véš, Jaka, zakaj de mestniki pisane trakove na suknjah pripete nosijo?“ Jaka mu odgovorí, de ne vé. „Vidiš — mu Juri pravi — „to je zató, kér vsim tem, ki imajo take trakove, ni treba ne cestnín, ne mostnín in nič družiga plačati.“ Jaka, ki je bil bolj pameten, kot Juri, mu odgovorí: „Pojva se tega na Celjovsko cesto prepričaj.“ — Kmalo se pripelje kočija z dvema tacima gospodama, ki sta obá imela pisana traka na persih — pri mavti obstojita in plačata cestnino. — — — Juri in Jaka jo z nejevoljo domú pobašeta, rekoča: „Kako vunder ljudjé lažejo dan današnji!“

Opomba.

Pretečeno saboto smo iz Ptujске pošte prejeli vošila Štajarskih Slovincov — brez podpísa! Zdej, dragi prijatli, nam ni treba skrivaj poštenih vošíl razodevati; presvitli Cesar so nam pravico dali, očitno govoriti. Prosimo tedej, naj se nam oglasi, ki je

imenovane prošnje poslal, sicer nobene veljavnosti ne morejo imeti. Več ko imajo take prošnje podpisov, bolj veljavne so.

Vredništvo.

Domači zdravnik in vodnik v mnogih opravljenih mesca sušca.

(Konec.)

(Vertnar.) Na vertu napravi gredice in jih pognoji, de boš grah sadil in semena taci sadežev sejal, ktere morajo bolj zgođe sejanu biti, kër jim mraz veliko ne škodje, kakor korenje, čebula, pesa, peteršilj, glavata salata, špargelj, retkica; zimski kapus presadi, de boš zgodaj za kuho zelnih glav imel. Ako je zemlja zatò, se seje zdaj tudi gorčica (ženf), janež, kimelj, in enake dišave na njive, ktere niso premokrotne in so bile že poprejšnjo jesen zatò pripravljene. — Dinjam in kumaram se pripravijo gnojne grede; konec mesca se pa sejejo. — Ako je bilo lani drevje polno sadja, se mora letas več cepiti; kër se létas drevje debeli, boljša in menj rodi, bojo tedej cepovi dobro rasli. — Prekošatim drevesam nepotrebne veje od spodej gori odžagaj, de se lepši zaližejo in zarastejo. Veliko gospodarjev je, ki smereke, jagnede (topole) in verbe odsekujejo, kar je sicer hvale vredno; sadno drevje pa v nemar pusté, suhih ali od snega polomljenih vèj ne otrebijo, gosencih mehov ne poberó, kriviga ne poravnajo, mladih cepov sproti ne cepijo. — Kdor v sklad cepi (nar stareji pa tudi nar slabši navada je, v sklad cepiti), naj zdej cepi, ako še ni cepil. Nar raji se v sklad prime, če se takrat cepi, kadar začne sok ali muzga pod kožo prihajati. Že v svečanu ženó marelice, breskve in češnje; kmalo potem češplje. Tekočigamesca sušca se cepijo hruške, in nar zadnje jabelka. Na sončni strani se mora poprej, pozneje pa na senčni strani cepiti, kjer sok ali muzga pozneje žene. Tudi na lepo vreme se mora pri cepljenju gledati, in na tisti čas, kateri je nar bolji za cepljenje; kar se tako spozná: Vreži mladiko, in kožo pri ranjenim lesu z nožem pritisni. Če med kožo in med lesom nekoliko mokrote vidiš, je nar bolji čas za cepljenje v sklad. Če mladika še soka ali muzga nima, nikar ne cepi. Če se pa že muzevna koža od lesa lupi, le nehaj; za tó léto se bo malo prijelo. Na mladi ali stari mesec ali na druge vraže pri cepljenju ne glej! (Vse to natanjko uči krajnski vertnar, perviga krajnskiga vertnarja, gosp. fajmoštra Pirca.) — Zdej se tudi sejejo sadne pèske in sadé se orehi, kostanj, breskve, marelice in mandeljni, ki so bili čez zimo s perstjó zasuti in z dilami pokriti, de jih moča ni zalila, ali pa z drobnim pèskam zasuti hranjeni. Skerbno brez jim kali potergati, jih položi v k večimu 3 perste globoke grobe v versto. Kadar mraz neha, se vsi izkaljeni, iz jame vzamejo in posadé. — Slamnati ovitki se vzamejo od sadnih drevesc proč, če je vreme že prijetno, in drevesa se vse nesnage očistijo. — Se je več cepičev na enim deblu prijelo, poreži nar slabši izmed njih.

(Vinorejic) dela po nogradu, obrezuje gruba okopuje in pripravlja kolice. Vezanje tert na kole se zamore v bolj gorkih krajih že konec tega mesca opraviti, potem se gnoj okoli koreník déne in zakoplje.

(Čbelár.) V tem mescu potrebujejo čbele dovelj vode. Naj tedej priden čbelár poskerbí, de vedno poleg čbelnjaka skleda s hladno vodo stoji, iz ktere naj prodni kamnji toliko vùn molé, de se čbelice lahko na nje posedajo. Čbele, ki spomladi na vodo ne leté, ali nimajo mačice ali pa je jalova.

(Gojzdar.) Po gojzlih jenjajo zdej lés sekati, zatò kër gré sok ali muzga v deblo. Ako je vreme

toplo, se začne po gojzdnih rovtah seme gojzdnih drevés sejati.

Iz Dolenskiga.

V jeseni ko deževje nastopi, ali pa pomladanjski tópli vetrovi sneg naglo topiti začno, naraste Kerka tako, de jarek prestopi in se četert ure na široko razlije čez cesto in polje, ter ju spremeni v jezero, na katerim Kostanjevica, ki že tako na otoku leži, plava ko Benetke na Jadranskim morji. — Groza in strah obideta vselej méstnike, kadarkoli Kerka naglo prihaja: večidel jih ravno v merzlih časih prežene iz hiš in njih živino iz hlevov, kër se jim do okin v stanice nasele; spère jim polje in kar je na njem gnoja, ga sabo odnese v Banat; in ako dolgo po polji leži, pognjuje jim sterno.

1. sušca je létas nar večí višavo doseгла; bila je komolec visoka nad mostam, ki proti Slinovcem derži. Tudi pošta ni mogla pred dnevam oditi. Duhovnik, poklican k bolniku, se je na farovžkim dvorišu vsedel v čoln in prepeljal do cerkve, tam vzešši presveto Telo se je zopet peljal naprej.

V tem času pa najde preluba mladost veselja dovelj, tode le takrat, kadar voda vpadati začneja. 2. sušca, ko je voda vpadati jela, mi reče moj prijatelj: „Pojdiva Kostanjevčane tolažit.“ Tega si dvakrat rêči ne dam, torej se podava na pot. Ko od delječ mesto na vodi zagledava, se nama je zdelo enako černi piki na plavim osredku. Naravnost proti nama priplava čoln s tremi osebami, ki so iz njega stopile. Midva stopiva vanj in odrineva proti Kostanjevici. In glej! midva, ki sva druge tolažit šla, se zamakneva v veselje. Velik čoln nama na proti privesljá po krotko se gernečih valovih, in vesela mladost pèsmi prepeva, ki so najne serca k radosti ganile. Rada bi bila te krajnske Sirène od bliži poslušala, pa urno šinejo memo naji in se obernejo na drugo stran. Najni voznik, bivši sam, ni tako naglo kerniti zamogel. Pa ravno ta njegova počasnost nama pride v hasen: od delječ se je soglasje miliga petja po večernim mraku razlegalo takó, de niswa vedila, kaj bi od veselja počela. O, krajnski fantje in dekleta! kako medéne so vaše usta, kadar se iz njih preliwa sladkih pèsem mili glas. Ako so nekdanje Sirène tako nježno in milo pele ko vi, se čuditi ni, de si je bil prekanjeni Odisej ušesa zatisnil, de bi ga njih milo soglasje ne bilo ganilo.

To rošnjinsko jezero, čoln, milo petje in sonce, ki je od nas slovo jemalo, in se še dolgo na vinske gorice veselo oziralo, me je zaneslo v svoji namišljivosti v Benetke in mi priklicalo nazaj uno veselo uro, ko so me trije Beneški fantje v večernim mraku popevaje vozili iz otoka Lido proti „la contrada degli Slavi.“ Pa njih petje mi se ni tako milo in nježno zdelo, tudi ni mojiga serca tako mečilo. Bog živi slovensko veselo mladost!

—0—

Današnjemu listu je perdjan 5. dokladni list.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnji	
	24. Sušca.		20. Sušca.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	20	2	22
1 » » banaške	2	25	2	26
1 » Turšice.....	1	33	1	40
1 » Soršice.....	—	—	1	58
1 » Rěži.....	1	45	1	50
1 » Ječmena.....	—	—	1	34
1 » Prosa.....	1	45	1	40
1 » Ajde.....	1	30	1	28
1 » Ovsa.....	1	—	—	54